

Poliklinika Medikol ♦ Radnička cesta 80 ♦ Zagreb

ARTRITIS KOD CELIJAKIJE - PRIKAZ BOLESNIKA ARTHRITIS IN CELIAC DISEASE - A CASE REPORT

Vesna Budišin

Celijakija ili glutenska enteropatija je relativno česta kronična gastroenterološka bolest (prevalencija 1%) koju karakterizira poremećeni imunološki odgovor na gluten u bolesnika koji imaju genetsku predispoziciju. Gluten je bjelančevina koja se nalazi u žitaricama (pšenica, ječam, raž). Unošenje glutena u probavni trakt dovodi do oštećenja sluznice crijeva i poremećaja apsorpcije iz crijeva. Bolest ima šaroliku kliničku sliku i može se očitovati u bilo kojoj životnoj dobi i podjednako u oba spola. Zadnjih desetak godina promijenjena je spoznaja o bolesti i danas se smatra da je celijakija češća u odraslih, nego u djece. Simptomi bolesti su najjasniji kod male djece: povraćanje, nadutost u trbuhu, obilne proljevaste, smrdljive stolice, gubitak na tjelesnoj težini, umor i slabost mišića. Ako se u dojenačkoj dobi bolest ne prepozna, kod djece nastane zastoj u rastu i razvoju. U odrasloj dobi kod većine bolesnika nema tegoba od strane probavnog sustava, nego se bolest manifestira češće izvancrijevnim simptomima, kao što su umor i iscrpljenost, anemija, promjene na koži (dermatitis herpetiformis), osteoporoza, migrene, psihijatrijski poremećaji, epilepsija, bolesti mišića, neuropatije, promjene jetrene funkcije, spontani pobačaji i artritis. Zbog toga je veliki broj bolesnika s celijakijom u odraslih, nedijagnosticiran. Celijakiju mogu pratiti i drugi autoimuni poremećaji, kao dijabetes tip 1, autoimune

bolesti štitnjače, Sjogrenov sindrom, reumatoidni artritis (1,5 do 7%) itd. Bolest se liječi doživotnom bezglutenskom dijetom.

Artritis se ranije smatrao rijetkom manifestacijom celijakije. Prema novim istraživanjima artritis se javlja u oko 20% bolesnika s celijakijom u vidu simetričnog poliartritisisa ramena, kukova, koljena, nožnih i ručnih zglobova. Erozivne i destrukтивne promjene nisu opisane.

Bolesnici staroj 21 godinu naglo su otekla oba nožna zgloba, uz bolove i reducirane kretnje. Osjećala je blaži umor, a u KKS nađena je blaža anemija. Svi drugi laboratorijski nalazi su bili uredni. RF je bio negativan a radiološki nalaz nožnih zglobova, šaka i stopala bio je uredan. Tri mjeseca nakon pojave oteklina i bolova u zglobovima, učinjena je obrada na celijakiju temeljem anamnestičkih podataka o istoj bolesti kod njezine sestre. Nakon potvrđene dijagnoze te uvođenjem bezglutenske dijeta, oteklina i bolovi su se postepeno povukli.

Ovim radom željeli smo podsjetiti da se artritis kod gastrointestinalnih bolesti može javiti ne samo kod ulceroznog kolitisa, Crohnove i Whippleove bolesti, nego i kod kirurškog liječenja anastomoze crijeva, nego i kod bolesnika koji boluju od celijakije.

Ključne riječi: celijakija, artritis, bezglutenska dijeta